

روش های اصولی ارتقای کیفیت در بهره گیری از نور روز به همراه نور مصنوعی برای طراحی بناهای نمایشگاهی و موزه ها

شهناز پور ناصری^۱ ، محمدصادق طاهرطلوع دل^۲ و حمید گلی خمیران^{۳*}

۱- استادیار گروه معماری دانشکده مهندسی معماری و شهرسازی، دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی، تهران، ایران

۲- دانشیار گروه معماری دانشکده مهندسی معماری و شهرسازی، دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی، تهران، ایران

۳- دانشجوی ارشد معماری دانشکده مهندسی معماری و شهرسازی، دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی، تهران، ایران

*نویسنده مسئول: hamidgoli.art@gmail.com

چکیده

یکی از عوامل بسیار مؤثر، بهره‌گیری درست از انواع منابع نوری ، بخصوص نور طبیعی و کنترل آنها در طراحی موزه می‌باشد که علاوه بر تاثیر در میزان کیفیت روشنایی بر کیفیت فضا و حفظ آثار درون موزه نقش مهمی ایفا می‌کند. بر طبق مطالعات انجام شده، پرتومادون قرمز (IR) به واسطه‌ی عکس‌العمل شیمیایی و بالا بردن درجه حرارت، برای اشیای موزه مضر می‌باشد و همچنین پرتوهای ماوراء بنفش (UV) دارای طول موج کوتاه و انرژی زیاد است که می‌تواند اثر فوتوشیمیایی زیادی ایجاد کند و باعث فرسودگی مواد آلی شود. تحقیقات نشان می‌دهد که میزان شدت ، نوع منبع و زمان قرار گیری در معرض نور می‌تواند تا حد زیادی بر این مسئله تاثیر گذار باشد. روش این مقاله تحلیلی بوده و از مطالعات اسنادی، کتابخانه‌ای و مصاحبه با صاحب‌نظران استفاده شده است که در راستای اهداف توسعه پایدار و انرژی‌های پاک با توجه به اهمیت روشنایی در بنای نمایشگاهی و موزه‌ها، به بررسی تاثیر نور با تشخیص منابع و عوامل نورگیری به بررسی میزان شدت نور و راه‌های کنترل آن می‌پردازد. نتیجه پژوهش نشان می‌دهد که رعایت و کنترل میزان شدت نور و استفاده از نور طبیعی به همراه نور مصنوعی با اندازه‌گیری و ثبت دقیق زمان قرارگرفتن مواد در معرض نور می‌تواند نقش مثبتی در بهبود کیفیت روشنایی و حفظ آثار موزه‌ها ایفا کند.

واژه‌های کلیدی: نور روز، کیفیت روشنایی، نورمصنوعی، حفاظت

۱- مقدمه

برای نورپردازی موزه‌ها، توجه به ماهیت خاص نورها و اثرات مفید و مخرب آنها، ملاک طراحی است، چرا که هدف از ایجاد موزه‌ها، تلاش برای آموزش همگانی و حفاظت از موارث فرهنگی و تاریخی است. لذا فرایند طراحی نور موزه‌ها از حساسیت فوق العاده‌ای برخوردار خواهد بود. مبحث نورپردازی یکی از گسترده‌ترین و جذاب‌ترین بخش‌های هر طراحی می‌باشد. در علوم جدید، نورپردازی‌های مدرن در رقابت با سایر فاکتورهای معماری وارد عمل شده و بسیاری از اهداف خاص را دنبال و به سرانجام می‌رساند. نورپردازی در فضاهای مختلف دارای استانداردهای اختصاصی است و بالتبع در فضاهایی که از جنبه‌های مختلف